

DOI: <https://doi.org/10.11603/2312-0967.2026.1.15958>

УДК 615.12:615.23.015.32:614.27

АНАЛІЗ ВІТЧИЗНЯНОГО РИНКУ ГОМЕОПАТИЧНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ, ЩО ДІЮТЬ НА РЕСПІРАТОРНУ СИСТЕМУ

Г. Р. Козир¹, М. В. Данілова¹, О. М. Барна¹, Л. А. Боднар²

¹Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського
Міністерства охорони здоров'я України

²Національний фармацевтичний університет
kozyr@tdmu.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ

Надійшла до редакції / Received:
20.02.2026

Після доопрацювання / Revised:
23.03.2026

Прийнято до друку / Accepted:
24.03.2026

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу
(CC BY 4.0)

Ключові слова:

гомеопатичні лікарські засоби,
лікарські засоби, що діють на
респіраторну систему,
асортимент.

АНОТАЦІЯ

Мета роботи – провести аналіз гомеопатичних лікарських засобів (ГЛЗ), що впливають на респіраторну систему, на вітчизняному ринку, а також дослідити їхній склад.

Матеріали та методи. Матеріали: Державний реєстр лікарських засобів України та Компендіум, що містять узагальнену і систематизовану інформацію про зареєстровані в Україні ліки, зокрема на гомеопатичні лікарські засоби групи R «Засоби, що діють на респіраторну систему». Методи: інформаційного пошуку, аналізу, узагальнення.

Результати та обговорення. З'ясовано, що станом на 1 листопада 2025 року на фармацевтичному ринку України було зареєстровано 54 позиції ГЛЗ, що діють на респіраторну систему, з яких 11 виготовлено в Україні. 43 препарати закордонного виробництва виробляють 8 фірм-імпортерів. Проведено сегментацію гомеопатичних лікарських засобів досліджуваної групи R «Засоби, що діють на респіраторну систему» щодо країни та фірм-виробників, виду лікарської форми. Досліджено склад гомеопатичних лікарських засобів, що діють на нервову систему, встановлено наявність 93 субстанцій, з яких активні фармацевтичні інгредієнти (АФІ) рослинного походження становлять 52 субстанції, мінерального походження представлені 26 речовинами. Препаратів тваринного походження – 15 позицій, з яких 5 суїс-органних препаратів, встановлено наявність 1 нозода. Досліджено гомеопатичні розведення, в яких вони трапляються, та кількість повторень. Вивчення цінової кон'юнктури ринку ГЛЗ проводили за такими показниками, як коефіцієнт ліквідності ціни та коефіцієнт адекватності платоспроможності.

Висновки. Досліджено асортимент та вивчено склад ГЛЗ групи R «Засоби, що діють на респіраторну систему» на фармацевтичному ринку України. Визначено, що у складі гомеопатичних препаратів у досліджуваній групі міститься 93 субстанції. Досліджено гомеопатичні розведення АФІ та частота їх повторень у складі ГЛЗ, що діють на респіраторну систему. За результатами вивчення цінової кон'юнктури ринку встановлено, що ГЛЗ є доступними для населення та не створюватимуть фінансові виклики для пацієнтів.

Вступ. Згідно з даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, понад 60% усіх інфекційних патологій у світі становлять саме респіраторні захворювання, що підтверджує масштабність і важливість цієї проблеми [1].

Значна питома вага ураження органів дихання пов'язана з підвищенням захворюваності під час періодичних спалахів грипу та інших вірусних захворювань дихальної системи (парагрипозних, аденовірусних та ін.) [2].

За статистикою Центру громадського здоров'я МОЗ України, у нас щорічно реєструється від 10 до 14 мільйонів випадків ГРВІ, що становить майже чверть населення країни. У періоди сезонних епідемій (жовтень–березень) рівень захворюваності зростає у 2–3 рази, а серед дітей – у 4–5 разів [3]. Необроблене застосування сучасних антибіотиків призвело до появи нових клінічних проблем – поширеності алергічних, аутоімунних та грибкових захворювань, дисбіозів слизової оболонки, антибіотикорезистентності, збільшилася питома вага нозокоміальних, анаеробних та грибкових інфекцій [4].

Стійка тенденція до зростання поширеності гострих і хронічних захворювань органів дихання зумовлює необхідність раціонального використання лікарських засобів, що впливають на дихальну систему, а також актуалізує пошук і впровадження нових ефективних та безпечних терапевтичних підходів до лікування цієї патології. Тому актуальним є застосування гомеопатичних лікарських засобів (ГЛЗ) для лікування захворювань органів дихання як гострих, так і хронічних.

Мета роботи – провести аналіз ГЛЗ, що впливають на респіраторну систему, на вітчизняному ринку, а також дослідити їхній склад.

Матеріали та методи. Дослідження асортименту ГЛЗ, які згідно з АТС класифікаційної системи належать до групи R «Засоби, що діють на респіраторну систему», вивчали за допомогою інформаційно-пошукової системи «Державний реєстр лікарських засобів України та довідника лікарських препаратів Компендіум, які містять узагальнену і систематизовану інформацію про зареєстровані в Україні ліки [5; 6].

Аналіз групи ГЛЗ, що діють на респіраторну систему на фармацевтичному ринку України, проведено із застосуванням маркетингових методів дослідження та за допомогою графічних методів (діаграм), використовуючи Microsoft Excel, представлено отримані узагальнені результати досліджень.

Результати та обговорення

На основі проведеного аналізу даних Державного реєстру ЛЗ України у групі R «Засоби, що діють на респіраторну систему» гомеопатичні ЛЗ трапляються у шести підгрупах, а саме: R01 «Засоби, що застосовуються при захворюваннях порожнини носа», R02 «Препарати, що застосовуються у разі захворювань горла», R03 «Засоби для лікування обструктивних захворювань дихальних шляхів», R05 «Засоби, що застосовують у разі кашлю та застудних захворювань», R06 «Антигістамінні засоби

системного застосування» та R07 «Інші засоби, що діють на респіраторну систему» [5–7].

Встановлено, що станом на 1 листопада 2025 року на українському фармацевтичному ринку ГЛЗ, що діють на респіраторну систему, були представлені 54 позиціями ЛЗ. Як зображено на рис. 1, найбільше препаратів такої групи зареєстровано у підгрупі R05 «Засоби, що застосовують у разі кашлю та застудних захворювань» – 37 позицій, що становить 68,52% від усіх препаратів досліджуваної групи. Наступними за кількістю препаратів є R02 «Препарати, що застосовуються у разі захворювань горла» та R07 «Інші засоби, що діють на респіраторну систему», які представлені 5 та 4 позиціями, що становить 9,26% та 7,41% відповідно. У підгрупах R01 «Засоби, що застосовуються при захворюваннях порожнини носа» та R06 «Антигістамінні засоби системного застосування» зареєстровано по 3 позиції ГЛЗ і лише 2 позиціями представлені препарати R03 «Засоби для лікування обструктивних захворювань дихальних шляхів».

Традиційно для всіх гомеопатичних ЛЗ найпоширенішими є такі лікарські форми (ЛФ), як таблетки, гранули та краплі оральні. Встановлено, що у досліджуваній групі таблетки є найпоширенішою ЛФ, представлені вони 21 позицією, що становить 38,89% від усього асортименту ЛФ (рис. 2). Гранули гомеопатичні представлені 14 позиціями, на які припадає 25,93% асортименту. У досліджуваній групі ЛЗ зареєстровано 10 позицій крапель для орального застосування, однак є ще розчин для орального застосування, що відпускається у флаконі-крапельниці. Розчини для ін'єкцій представлені 4 позиціями, наявні 2 препарати у формі спрею назального, по 1 ЛЗ у формі супозиторій та сиропу.

Згідно з даними Державного реєстру ЛЗ в Україні, у досліджуваній групі R «Засоби, що діють на респіраторну систему» лише кожен 5 ЛЗ є вітчизняного виробництва, а саме це 11 позицій ЛЗ, а також є 43 ЛЗ, які випускаються іноземними виробниками, що у відсотковому співвідношенні становить 20,37% та 79,63% відповідно.

Гомеопатичні ЛЗ досліджуваної групи виготовляють три українські фірми: ПрАТ «Національна Гомеопатична Спілка», ТОВ «Матерія Медика-Україна» та ПрАТ «Біолік». Продукція ПрАТ «Національна Гомеопатична Спілка» представлена 9 препаратами у формі гранул: Ангін-Гран (гранули пенал полімерний 10 г № 1 та гранули контейнер дозуючий 5 г № 2), Бронхо-Гран (гранули пенал полімерний 10 г № 1 та гранули контейнер дозуючий 5 г № 2), Грип-Гран (гранули пенал полімерний 10 г № 1 та гранули контейнер дозуючий 5 г № 2), Грип-Гран дитячий (гранули пенал 10 г № 1) та Гайморин (гранули пенал полімерний 10 г № 1 та гранули контейнер дозуючий 5 г № 2). ПрАТ «Біолік» та ТОВ «Матерія Медика-Україна» постачають на вітчизняний ринок лише по одному препарату. Так, ПрАТ «Біолік» зареєструвала Іов-Малюк УФК (гранули гомеопатичні флакон 20 г), а компанія ТОВ «Матерія Медика-Україна» виготовляє Ренгалін (таблетки блістер № 20).

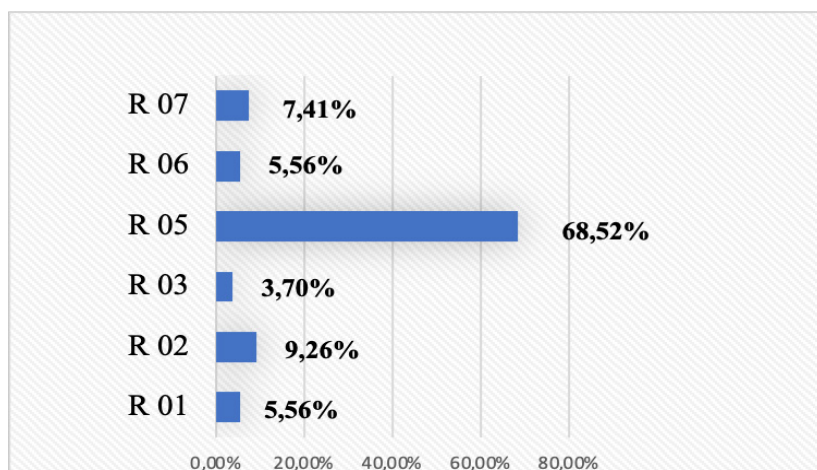

Рис. 1. Розподіл гомеопатичних ЛЗ, що діють на респіраторну систему за підгрупами, відповідно до АТС класифікації

Примітка: R01 «Засоби, що застосовуються при захворюваннях порожнини носа»,
R02 «Препарати, що застосовуються у разі захворювань горла»,
R03 «Засоби для лікування обструктивних захворювань дихальних шляхів»,
R05 «Засоби, що застосовують у разі кашлю та застудних захворювань»,
R06 «Антигістамінні засоби системного застосування»,
R07 «Інші засоби, що діють на респіраторну систему».

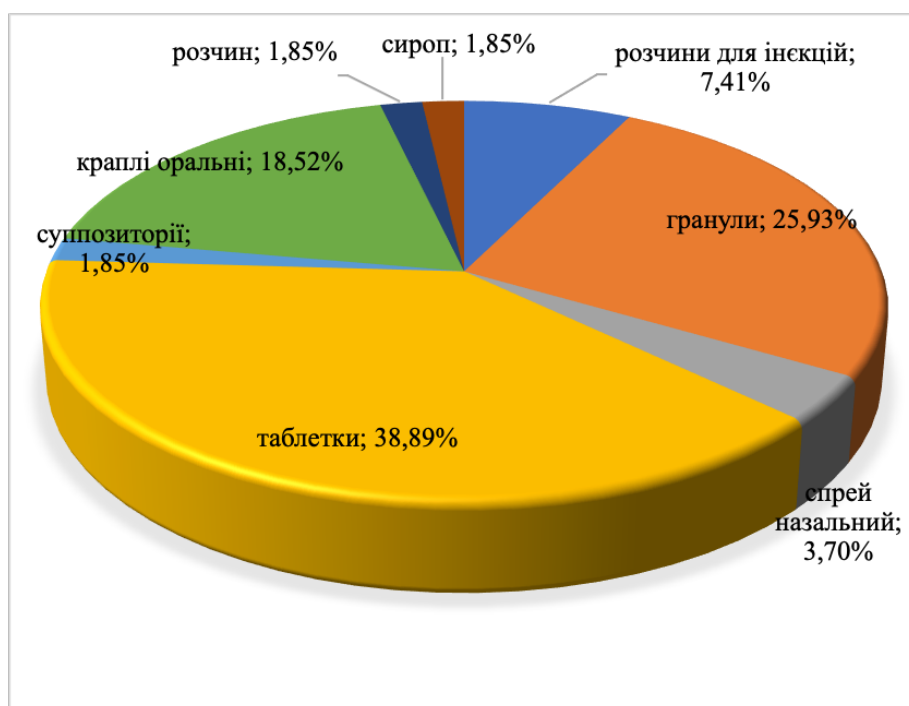

Рис. 2. Розподіл гомеопатичних ЛЗ, що діють на респіраторну систему, за лікарською формою

Більше половини усіх ГЛЗ з групи R «Засоби, що діють на респіраторну систему» виготовлені фармацевтичними компаніями Німеччини (55,56% від усього асортименту), продукція представлена 30 препаратами. На другому місці серед іноземних країн-виробників перебувають компанії з Австрії

(16,67% асортименту – 9 препаратів). Найменша кількість ГЛЗ цієї групи імпортується із Франції – 7,4% (4 препарати) (рис. 3).

У досліджуваній групі R «Засоби, що діють на респіраторну систему» найбільшими імпортерами ЛЗ є компанія «Др. Густав Кляйн ГмБХ & Ко»

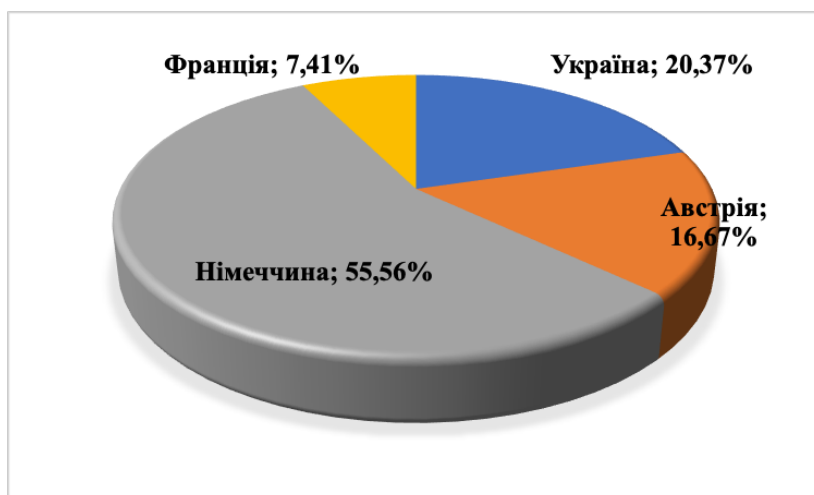

Рис. 3. Розподіл країн-виробників ГЛЗ, що діють на респіраторну систему, представлених на українському фармацевтичному ринку

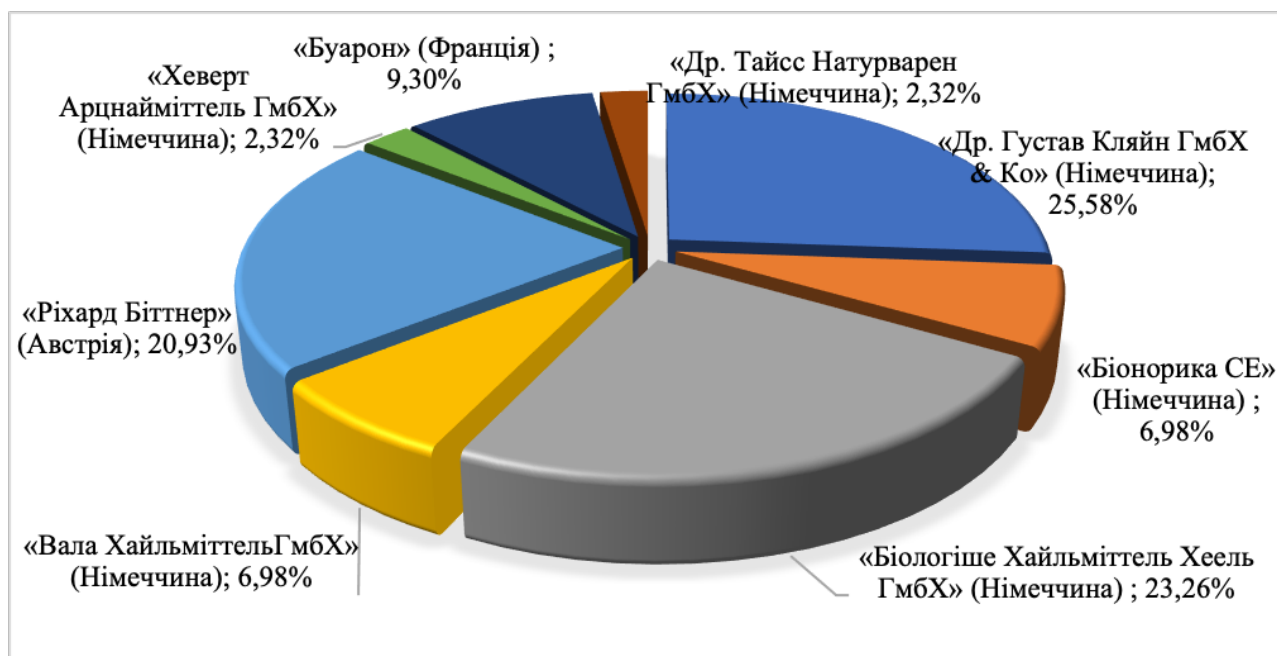

Рис. 4. Розподіл іноземних фірм-виробників ГЛЗ, що діють на респіраторну систему, представлених на українському фармацевтичному ринку

(Німеччина), продукція якої становить більше чверті (25,58%) від усіх імпортованих препаратів. На другій та третій позиції – «Біологіше Хайльміттель Хеель ГмбХ» (Німеччина) та «Ріхард Бітнер» (Австрія), частка яких серед імпортованих ГЛЗ становить 23,26% та 20,93% відповідно. Препарати цих трьох фармацевтичних компаній становлять майже 70% від усіх імпортованих в Україну (рис. 4).

Встановлено, що з усіх 11 позицій, представлених компанією-виробником «Др. Густав Кляйн ГмбХ & Ко» (Німеччина), лише 1 препарат існує у формі крапель – Інфлюцид (розчин ор. по 30 мл у флак.), решта продукції представлена таблетками: Тонзилотрен

(таблетки № 40 та № 60), Альпекід Імуно (таблетки блістер № 60 та № 150 у флак.), Цинабсин (таблетки № 100 та № 60), Інфлюцид (таблетки блістер у коробці № 60 та № 40), Ринітал (таблетки блістер № 60 та № 100).

Асортимент компанії «Біологіше Хайльміттель Хеель ГмбХ» більш різноманітний, представлений такими ЛЗ: розчинами для ін'єкцій Енгістол (ампула 1,1 мл № 5 та № 100), Грип-Хеель (ампула 1,1 мл № 5 та № 100); таблетками Енгістол (контейнер № 50), Бронхаліс-Хеель (таблетки № 50), Ангін-Хеель С (контейнер № 50) та Грип-Хеель (контейнер № 50). Ця компанія поставляє також супозиторії Вібуркол (супозиторії № 12) та спрей назальний Еуфорбіум

Композитум Назентропфен С (спрей назальний розпилювач 20 мл № 1).

Гомеопатичні препарати АГ «Ріхард Бітнер» (Австрія) представлені краплями оральними Атна® (флакон-крапельниця 50 мл та 20 мл № 1), Афлубін® (флакон-крапельниця 20 мл та 50 мл № 1), Вокара® (флакон-крапельниця 20 мл та 50 мл № 1); таблетками Афлубін® (таблетки блістер № 12 та № 48) та спрей назальний Делуфен® (флакон з розпилювачем 20 мл № 1).

Продукція компанії «Буарон» (Франція) представлена 4 препаратами, що становить 9,3% від усіх імпорту цієї групи ГЛЗ: Коризалія® (таблетки, вкриті оболонкою № 40), Оцилококцімум® (гранули дозовані пенал 1 г № 6), Гомеовокс® (таблетки, вкриті оболонкою блістер № 60) та Стодаль® (сироп флакон 200 мл з мірною чашкою № 1).

«Біонорика СЕ» (Німеччина) постачає на ринок України препарати під торговою назвою Тонзипрет® у формі крапель оральних (флакон 50 мл та 30 мл у флак) та таблеток для смоктання (№ 50).

Продукція «Вала Хайльміттель ГмБХ» (Німеччина) представлена гранулами гомеопатичними: Метеорік Айрон глобулі велаті (флакон 20 г № 1), Бронхо плантаго глобулі велаті (флакон 20 г № 1) та Агропірон глобулі велаті (флакон 20 г № 1).

По одному ЛЗ постачають компанії з Німеччини «Др. Тайсс Натурварен ГмБХ» (Афлу Тайсс розчин для орального застосування флакон-крапельниця 50 мл № 1), «Пекана Натурхайльміттель ГмБХ» (Токсекс спаг псека краплі ор. по 30 мл у флак.) та «Хеверт Арцнайміттель ГмБХ & Ко. КГ» (Хеверт® Синусітіс таблетки блістер № 40).

Зазвичай комплексні ГЛЗ є багатокомпонентними препаратами [8; 9].

З'ясовано, що найбільша кількість активних фармацевтичних інгредієнтів (АФІ) міститься в препаратах Хеверт® Синусітіс (таблетки блістер № 40) виробництва компанії «Хеверт Арцнайміттель ГмБХ & Ко. КГ» та Стодаль® (сироп флакон 200 мл з мірною чашкою № 1) компанії «Буарон» (Франція), які містять 11 та 10 субстанцій у різних розведеннях відповідно.

Однак встановлено, що у підгрупі R «Засоби, що діють на респіраторну систему» присутній препарат Оцилококцімум® (гранули дозовані пенал 1 г № 6) виробництва компанії «Буарон» (Франція), який є монопрепаратом і містить у своєму складі лише один інгредієнт *Anas barbariae, hepatis et cordis extractum* – екстракт печінки і серця барбарийської качки в розведенні 200К, який здатен пригнічувати віруси грипу.

Нами проаналізовано весь склад АФІ, які входять до складу ГЛЗ досліджуваної групи R «Засоби, що діють на респіраторну систему», та встановлено наявність 93 субстанцій (рис. 5).

Найбільшу частку серед них займають АФІ рослинного походження, яких виявлено 52 позиції, що становить 55,91% від усіх діючих речовин. Дещо менша кількість субстанцій мінерального походження – 26 позицій (27,96%). Частка препаратів

тваринного походження становить 16,13% і представлені вони 15 позиціями. Сюди належать такі субстанції: *Anas barbariae, hepatis et cordis extractum* (екстракт печінки і серця барбарийської качки), *Apis mellifica* (бджола медоносна), *Coccus cacti* (тіло самок мокриці), *Spongia tosta* (із сушеної морської губки), *Lachesis mutus* (отрута змії Сурукуку), *Sepia officinalis* (каракатиця звичайна вміст чорнильної сумки). Крім того, до складу препаратів тваринного походження входять динамізовані органопрепарати (суїс-органні препарати), виготовлені з тканин здорових ссавців за особливим принципом гомологічної схожості тканин тварин з людськими, діють на гомологічний орган, оптимізуючи його функції [7; 9; 10]. Вони представлені субстанціями: *Bronchi bovis* (бронхи тварин), *Larynx bovis* (з гортані корови), *Myocardium* (міокард ссавців), *Tunica mucosa nasi bovis* (частина слизової оболонки носа свині), *Mucosa nasalis suis* (із слизової оболонки носа свині) та афінно очищені антитіла до брадикініну, гістаміну та морфіну. Окрім органопрепаратів, до цієї групи належить також нозод, одержаний зі збудників захворювання – *Sinusitis Nosode* (із збудників синуситу).

До складу ГЛЗ, що діють на респіраторну систему, входять гомеопатичні субстанції з різноманітним спектром розведень від D1 до C1000. Так, наприклад, субстанція рослинного походження *Phytolacca americana* (свіжі корені лаконоса американського) входять до складу ЛЗ у вигляді Ø матричної настойки, десяткових розведень D1, D4, D6 та сотенних розведень 200СН.

Нами досліджено частоту повторення субстанцій, які входять до складу ГЛЗ, що діють на респіраторну систему (Таблиця 1), та встановлено, що найчастіше трапляється субстанція рослинного походження *Bryonia* (з кореневища рослини Переступень білий (*Bryonia dioica*), яка входить до складу 12 ЛЗ представленої групи в десяткових D2, D3, D4, D6, D7 та сотенних 3СН і 200СН розведеннях. *Aconitum napellus*, виготовлений на основі трави Аконіт клобучковий, входить до складу 9 препаратів у розведеннях D3, D4, D6, 3СН та 1000СН. До 8 різних ГЛЗ входять діючі речовини: *Belladonna* (екстракт з коренів і листя рослини *Atropa belladonna* в розведеннях D2, D4; D6, 3СН, 6СН, 1000СН) та *Vincetoxicum hircundinaria* (ластовень лікарський D6, D10, D30).

Із субстанцій мінерального походження найчастіше трапляється *Kalium bichromicum*, який включений до складу 7 препаратів у розведеннях D3, D4, D8, 3СН, 6СН, 30СН та 200СН.

Із субстанцій тваринного походження до складу 5 препаратів включено *Lachesis mutus* (отрута змії Сурукуку) у розведеннях D8, D11, D12 та 1000СН.

Встановлено, що 53 АФІ (майже 57%) трапляються у складі ГЛЗ досліджуваної групи по одному разу, двічі трапляються 11 субстанцій – 11,8%. Такий різноманітний склад АФІ, які входять до складу ГЛЗ, що діють на респіраторну систему, свідчить про індивідуальний підхід у розробці гомеопатичних ЛЗ досліджуваної групи R «Засоби, що діють на респіраторну систему».

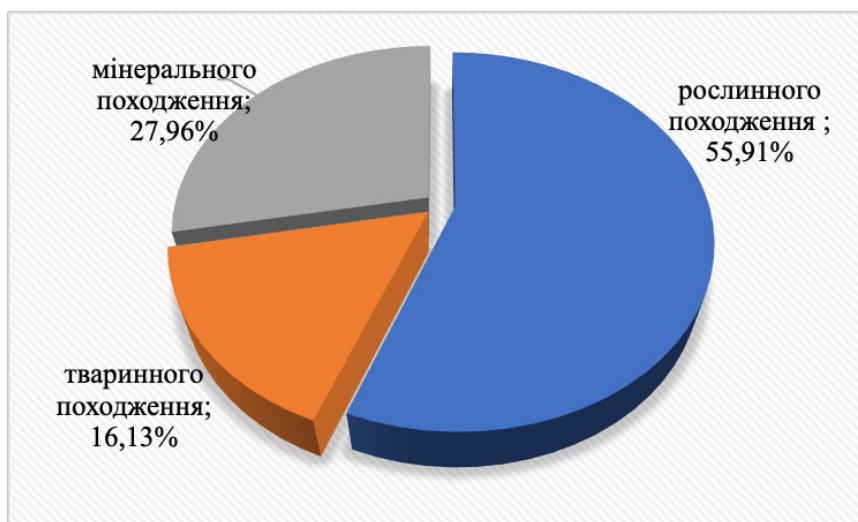

Рис. 5. Розподіл АФІ, які входять до складу ГЛЗ, що діють на респіраторну систему, залежно від походження

За результатами опитування та аналізу даних сайту <https://tabletki.ua/> нами вивчено асортимент та глибину товарного ГЛЗ групи R «Засоби, що діють на респіраторну систему» в різних аптеках м. Тернополя (Україна). Встановлено наявність 37 позицій, що становить майже 68% від загальної кількості ГЛЗ досліджуваної групи, що свідчить про високий попит на ці препарати.

Наступний етап нашого дослідження передбачав аналіз цін на ГЛЗ з метою детального вивчення цінової ситуації на ринку. Для цього використовували такі індикатори, як коефіцієнт ліквідності ціни (K_{liq}) і коефіцієнт адекватності платоспроможності (Ca.s.) [8; 11].

Відомо, що чим меншим є значення коефіцієнта ліквідності ціни, тим більший рівень конкуренції на ринку, а це свідчить про більшу доступність досліджуваних ЛЗ. Коефіцієнт ліквідності ціни ГЛЗ досліджуваної групи перебував у межах від 0,03 до 0,5, що свідчить про коректність та етичність цін стосовно споживача. Лише у ЛЗ Тонзипрет® (таблетки для смоктання № 50) та Тонзипрет® (краплі оральні флакон 50 мл № 1) виробництва «ТОВ «Біонорика» (Німеччина) показники коефіцієнта ліквідності ціни 0,79 та 0,65 відповідно.

Встановлено, що для 7 ГЛЗ K_{liq} є меншим ніж 0,1, що становить 18,9% від наявних на ринку позицій та свідчить про сталу ціну препаратів: це 4 препарати українського виробництва ПРАТ «Національна Гомеопатична Спілка»: Ангін-Гран (гранули контейнер дозуючий 5 г № 2), Бронхо-гран (гранули по 5 г № 2 у конт. з дозат.), Грп-гран (гранули по 5 г № 2 у конт. з дозат.), Гайморин (гранули контейнер дозуючий 5 г № 2); препарати з Німеччини виробництва компанії «Біологіше Хайльміттель Хеель ГмБХ» Грп-Хеель (розчин для ін'єкцій ампула 1,1 мл № 5) та компанії «Пекана Натурхайльміттель» Токсекс спг. Пека (краплі оральні флакон 30 мл № 1), а також препарати виробництва «Ріхард Біттнер АГ» (Австрія) Аتما® (краплі оральні флакон-крапельниця 20 мл № 1).

Одним із відносних показників соціально-економічної доступності ЛЗ, що характеризує в динаміці співвідношення між ціною препаратів та платоспроможністю населення, є коефіцієнт адекватності платоспроможності (Ca.s.). Для обчислення зазначеного показника було використано середньозважені роздрібні ціни на лікарські засоби за даними сайту <https://tabletki.ua/> та середню суму заробітної плати

Таблиця 1

Перелік найбільше використовуваних субстанцій та їх розведення

Назва АФІ	К-кість ЛЗ, до складу яких входить АФІ	Гомеопатичні розведення АФІ
Bryonia з кореневища рослини переступень білий, бринія дводомна (Bryonia dioica).	12	D6, D6, D4, D7, 200CH; D3, D4, 3CH, D2, D2, D4, 3CH
Aconitum napellus трави Аконіт клобучковий	9	D6, D6, D6, 3CH 1000CH, D3, D4, D3, D3
Belladonna, Atropa belladonna екстракт з коренів і листя	8	1000CH, D6, D2, 1000CH, 3CH, 6CH, D4; D4
Vincetoxicum hircundinaria ластовень лікарський	8	D6, D10, D6, D10, D30, D6, D10, D30
Kalium bichromicum	7	D8, 6CH, 200CH; 3CH, D4, D3, 30CH
Lachesis mutu (Lachesis) отрута змії Сурукуку	5	D8, D12, 1000CH, D11, D12

найманих працівників у Тернопільській області, яка у грудні 2025 року згідно з <https://www.ukrstat.gov.ua> становила 23261 грн. Низький показник коефіцієнта адекватності платоспроможності забезпечує доступність препарату й гарантує його продаж в умовах низького платоспроможного попиту населення [8; 11].

Встановлено, що для 6 препаратів числові показники коефіцієнта менші 1,0, а саме це 5 препаратів українського виробництва: Ангін-Гран (гранули контейнер дозуючий 5 г № 2), Ренгалін (таблетки блистер № 20), Бронхо-гран (гранули по 5 г № 2 у конт. з дозат.), Іов-Малюк УФК (гранули гомеопатичні флакон 20 г), Гайморин (гранули контейнер дозуючий 5 г № 2) та Коризалія® (таблетки, вкриті оболонкою № 40) виробництва компанії «Буарон» (Франція).

Лише у двох препаратів показники коефіцієнта адекватної платоспроможності більші 3,0: Енгістол (розчин для ін'єкцій ампула 1,1 мл № 5) виробництва «Біологіше Хайльміттель Хеель ГмбХ» (Німеччина) та Аتما® (краплі оральні флакон-крапельниця 50 мл № 1) виробництва «Ріхард Біттнер АГ» (Австрія), які мають значення Ка.с. 4,2 та 3,23 відповідно.

За результатами досліджень можна стверджувати, що значна частина ГЛЗ досліджуваної групи є доступними для населення та ці препарати не створюватимуть фінансові виклики для пацієнтів.

Висновки

1. За допомогою контент-аналізу Державного реєстру ЛЗ вивчено та проведено сегментацію ГЛЗ, що належать до групи R «Засоби, що діють на респіраторну систему» щодо країни та фірм-виробників,

виду ЛФ. Встановлено, що станом на 1 листопада 2025 року на фармацевтичному ринку України було зареєстровано 54 позиції ГЛЗ, що діють на респіраторну систему, з яких 20,37% були виготовлені вітчизняними виробниками: ПрАТ «Національна Гомеопатична Спілка», ТОВ «Матерія Медика-Україна» та ПрАТ «Біолік». 79,63% ГЛЗ досліджуваної групи постачають закордонні компанії, з яких найбільшими імпортерами є «Др. Густав Кляйн ГмбХ & Ко» (Німеччина), «Біологіше Хайльміттель Хеель ГмбХ» (Німеччина) та «Ріхард Біттнер» (Австрія).

2. Досліджено склад ГЛЗ, що діють на респіраторну систему та гомеопатичні розведення АФІ, в яких вони трапляються. Встановлено наявність 93 субстанцій, з яких АФІ рослинного походження становлять 55,91% від усіх діючих речовин, субстанції мінерального походження – 27,96%, а частка субстанцій тваринного походження становить 16,13%. Досліджено частоту повторень АФІ у складі ГЛЗ, що діють на респіраторну систему.

3. Вивчено асортимент та глибину товарного запасу ГЛЗ, що діють на респіраторну систему в різних аптеках м. Тернополя (Україна). Досліджено цінову кон'юнктуру ринку ГЛЗ такої групи, використовуючи такі показники, як коефіцієнт ліквідності ціни та коефіцієнт адекватності платоспроможності, і встановлено, що ГЛЗ є доступними для населення та не створюватимуть фінансові виклики для пацієнтів.

Конфлікт інтересів: відсутній.

Conflicts of interest: authors have no conflict of interest to declare

ANALYSIS OF THE DOMESTIC MARKET OF HOMEOPATHIC MEDICINES AFFECTING THE RESPIRATORY SYSTEM

G. R. Kozyr¹, M. V. Danilova¹, O. M. Barna¹, L. A. Bodnar²

¹ *Ivan Horbachevsky Ternopil National Medical University of the Ministry of Health of Ukraine*

² *National University of Pharmacy*

kozyr@tdmu.edu.ua

The aim of the work is to conduct an analysis of the domestic market of homeopathic medicines affecting the respiratory system and to examine their composition.

Materials and methods. Materials: State Register of Medicines of Ukraine and Compendium, which contain generalized and systematized information about medicines registered in Ukraine, in particular, homeopathic medicines of group R "Remedies for the respiratory system". Methods: information search, analysis, generalization.

Results and discussion. It has been found that as of November 1, 2025, 54 items of homeopathic medicines for the respiratory system were registered on the pharmaceutical market of Ukraine, of which 11 were manufactured in Ukraine. 43 foreign medicines are produced by 8 importing companies. The segmentation of homeopathic medicines of the studied group R "Remedies for the respiratory system" was carried out in relation to the country and manufacturing companies, type of dosage form. The composition of homeopathic medicines affecting the nervous system was studied, the presence of 93 substances was established, of which 52 substances were APIs of plant origin, 26 substances were of mineral origin. 15 items of animal origin preparations, of which 5 were suis-organ preparations, the presence of 1 nosode was established. The homeopathic dilutions in which they occur and the number of repetitions were studied. The analysis of the price situation of the GLP market was carried out using such indicators as the price liquidity coefficient and the solvency adequacy coefficient.

Conclusions The assortment and composition of homeopathic medicinal products of group R "Remedies for the respiratory system" on the pharmaceutical market of Ukraine were examined. It was determined that the composition of homeopathic medicines in the studied group contains 93 substances. Homeopathic dilutions of APIs and the frequency of their repetitions

in the composition of medicinal products affecting the respiratory system were studied. According to the research findings on the market price situation, it was established that medicinal products are available to the population and will not create financial challenges for patients.

Keywords: homeopathic medicines, medicines that act on the respiratory system, assortment.

References

1. World Health Organization. Global Health Estimates: Leading causes of death and disability worldwide. [Internet]. Geneva: WHO; 2022 [cited 2025 April 23]. Available from: <https://www.who.int/>
2. World Health Organization. Top 10 causes of death. August 2024. [Internet]. Geneva: WHO; 2024 [cited 2024 September 12]. Available from: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/the-top-10-causes-of-death>
3. Center for Public Health of the Ministry of Health of Ukraine. Incidence of influenza and acute respiratory viral infections in Ukraine, 2026. [Internet]. Kyiv; 2026 [cited 2026 January 09]. Available from: <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan/inshi-infekciyni-zakhvoryuvannya/zakhvoryuvanist-na-grip-ta-grvi-v-ukraini/>
4. Shevchuk YV, Didkovsky VL, & Rudakova VM. Features of antibiotic resistance in children with ENT pathology. *Medicine and Pharmacy: Educational Discourses*. 2025;(3), 84–90. Available from: <https://doi.org/10.32782/eddiscourses/2025-3-12>
5. Derzhavnyi reiestr likarskykh zasobiv Ukrainy [Internet]. Available from: <http://www.drlz.com.ua/ibp/ddsite.nsf/all/index> [cited 2025 November 01].
6. Compendium. Medicinal products. [Internet]. Available from: <https://compendium.com.ua> [cited 2025 November 01].
7. Vyshnevskaya LI, Serhieieva OYu, Oliinyk SV. Homeopatychna farmatsiia i medytsyna. Hlosarii terminiv ta vyznachen: navch. posibnyk dlia stud. vyshch. navch. zakladiv; za red. Vyshnevskoi LI. Kharkiv: Oryhinal; 2017. 340 s.
8. Kozyr GR, Oryshchak OM, Berdey II, Oliynyk SV, & Barna OM. Research on the domestic market of homeopathic medicines that act on the nervous system. *Pharmaceutical Journal*. 2025(2), 68–76. Available from: <https://doi.org/10.11603/2312-0967.2025.2.15326>
9. Bagai U, Rajan A, Kaur S. Antimalarial potential of nosode 30 and 200 against plasmodium berghei infection in BALB/c mice. *J Borne Dis*. 2012;49(2):72–77. Available from: <https://doi.org/10.4103/0972-9062.213382>
10. Sankar K, Jadhav A. Nosodes and sarcodes. *Indian Journal of Traditional Knowledge*. 2017;16(1):158–63.
11. Khodakivska VP, Senkiv NM. Otsinka ekonomichnoi dostupnosti likarskykh zasobiv protyvirusnoi dii roslynnoho pokhodzhennia, predstavlenykh na vitchyznaniomu farmatsevtichnomu rynku. *Visnyk farmatsii*. 2022;1(103):108–14. Available from: <https://doi.org/10.24959/nphj.22.64>

Інформація про авторів

Козир Г. Р. – кандидат фармацевтичних наук, доцент ЗВО кафедри управління та економіки фармації з технологією ліків, Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України, Тернопіль, Україна. E-mail: kozyr@tdmu.edu.ua, ORCID: 0000-0002-4466-5157

Данілова М. В. – здобувач вищої освіти, Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України, Тернопіль, Україна. E-mail: daniлова_marval@tdmu.edu.ua, ORCID: 0009-0003-7851-8176

Барна О. М. – кандидат фармацевтичних наук, доцент ЗВО кафедри управління та економіки фармації з технологією ліків, Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України, Тернопіль, Україна. E-mail: barna@tdmu.edu.ua, ORCID: 0000-0002-5047-1359

Боднар Л. А. – доктор філософії, асистент кафедри аптечної технології ліків, Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна. E-mail: bodnar_la@ukr.net. ORCID: 0000-0002-3268-0683

Information about the authors

Kozyr G. R. – PhD, Associate Professor, Associate Professor of Higher Education Institution at the Department of Pharmacy Management, Economics and Technology, Ivan Horbachevsky Ternopil National Medical University of the Ministry of Health of Ukraine, Ternopil, Ukraine. E-mail: kozyr@tdmu.edu.ua, ORCID: 0000-0002-4466-5157

Daniłova M. V. – student, Ivan Horbachevsky Ternopil National Medical University of the Ministry of Health of Ukraine, Ternopil, Ukraine. E-mail: daniłova_marval@tdmu.edu.ua, ORCID: 0009-0003-7851-8176

Barna O. M. – PhD, Associate Professor, Associate Professor of Higher Education Institution at the Department of Pharmacy Management, Economics and Technology, Ivan Horbachevsky Ternopil National Medical University of the Ministry of Health of Ukraine, Ternopil, Ukraine. E-mail: barna@tdmu.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5047-1359>

Bodnar L. A. – PhD, Assistant at the Department of Pharmaceutical Technology of Drugs, National University of Pharmacy, Kharkiv, Ukraine. E-mail: bodnar_la@ukr.net. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3268-0683>